

శ్రీరస్తు.

ఆత్మలాయన బ్రహ్మయజ్ఞ తర్పణ ప్రయోగము.

(ప్రహుని కారకా సమేతము)

దయ్య

కామలాయన బ్రహ్మ వాస్తవ్యులగు.

బ్రాహ్మణముః సేవయ్య శాస్త్రోపాధిపతి శ్రీవల్లభాచార్యుః
పరమహంస శాస్త్రి చిహ్నాధిపతి శ్రీబ్రహ్మశాస్త్రి
సమవాచియ తర్పణు లకుః ప్రణామము.

పరమేశ్వర గ్రామ వాస్తవ్యులగు
పరమహంస శాస్త్రి లాఠి శివరామస్వామిరావు పంతులుగారు
సుబ్బారావు పంతులుగారి
ప్రార్థన ప్రకారము.

మొదటికూర్పు 1000 ప్రతులు.

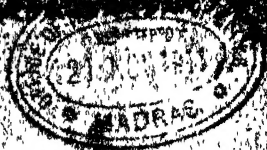
కాకినాడ.

ప్రొఫెసర్ గారి ముద్రాక్షరశాలయందు ముద్రింపించి ప్రకటించబడియె.

1911

శ్రీనల్లభాంబి శివరామచంద్రశర్మ. శ్రీచిత్రలక్ష్మివరదశర్మశాస్త్రి
చంద్రశర్మ. శ్రీసుబ్బారావు మహానాయకుశాస్త్రిధానం. శ్రీయచ్చిరంజను
గుణమిత్రధారయ్యశర్మ.

మొదటి అక్షరము

శ్రీమహాగణాధిపతయేనమః

ఆశ్వలాయనబ్రహ్మయజ్ఞతర్పణప్రయోగః.

1 పురాణాచమనం.

546

ఓంకేశవాయస్వాహా... ఓం శ్రీకృష్ణాయనమః ।

2 శ్రుత్యాచమనం.

ఓంతస్సవితుర్వరేణ్యం స్వాహా । ఓంభర్గోదేవస్య ధీమహిస్వాహా । ఓం
ధియోయోనః ప్రచోదయాత్స్వాహా । ఓం ఆపోహిష్ఠామ యోభువః ।
ఓం తానఙ్గాజ్జేదధాతన । ఓం మహేరణాయచక్షసే । ఓం యోవశ్శివత
మోరసః । ఓం తస్యభాజయతేహసః । ఓంఉశతీరివమాతరః ఓం తిస్మా
అంగమామవః । ఓం యస్యక్షయాయజివ్యధఃఓంఆపోజనయథాచసః ఓం
భూః । ఓం భువః । ఓం స్వః । ఓం మహాః । ఓం జనః । ఓం తపః । ఓం
సత్యం । ఓం ఆమ । ఓం జ్యోతిః । ఓం రసః । ఓం అమృతం బ్రహ్మ ।
ఓం భూభువస్స్వరోం ।

3 భూశుద్ధ్యాదికం

సృధివ్యాః ... ఏవంగుణ విశేషణవిశిష్టాయాం శుభలిఖౌ । శ్రీమాన్
గోత్రః నామధేయః । ధర్మపత్నీసమేతోహం । శ్రీమతః గోత్రస్య నా
మధేయస్య ధర్మపత్నీసమేతస్య మమ । తేమధ్యైర్విజయాభయాయా

రాణోద్వైత్యర్యాభివృద్ధ్యర్థంధ గాత్రికానుమోక్ష చతుర్విధపురుషార్థసి
ద్వ్యర్థం । సమస్తపాపక్షయార్థం । న్యాధ్యాయవిన్యసతార్థం । సూత్రోక్త
దేవతాఉద్దిశ్య । సూత్రోక్తదేవతాప్రీత్యర్థం । దేవఋష్యాచార్యపితృసు
ద్దిశ్య । దేవఋష్యాచార్యపితృప్రీత్యర్థం । న్యాధ్యాయధ్యయనాత్మకనిత్య
బ్రహ్మయజ్ఞేనయజ్ఞే ॥

4 స్మృత్యాచమనం.

త్రిరాచమ్యద్విజః పూర్వంద్విరాక్షనమథాచరేత్ ॥ ఉపస్థితేత్సవ్యపా
ణిం సాదాచప్రోక్షయేత్తతః । శిసిచక్షుషితథానాసాయాంశ్రోత్రదేశకే
హృదయేచతథా మాకౌప్రోక్షణం సమ్యగాచరేత్ ॥ అత్రప్రణవేన త్రి
రాచామేదిత్యాశ్వలాయనోక్తిః ॥

5 ఉపవేశనం,

దక్షిణోత్తరాపాశాపాణీ పవిత్రవంతౌ సంధాయ ॥

6 ప్రణవాదిపూర్వక గాయత్రీపఠనం

బ్రహ్మయజ్ఞాత్పూర్వభావిం గాయత్రీం సావిత్రీం సవ్యాహృతిం సక్య
త్ప్రీణవాం పంచోర్ధ్వశః । ఋక్సః కరిష్యే ॥ ప్రణవస్య పరబ్రహ్మఋ
షిః పరమాత్మాదేవతా-దైవీగాయత్రీఛండః । వ్యాహృతీనాం విశ్వామిత్ర
త్రగౌతమాత్రేయఋషయః । అగ్నివాయుసూర్యాదేవతాః గాయత్ర్యు
ష్ణిగనుష్ఠుష్ఠందాసి । గాయత్ర్యాః । విశ్వామిత్రఋషిః । సవితాదేవ
తా । గాయత్రీఛండః । బ్రహ్మయజ్ఞే వినియోగః । ఓంభూః తత్సవితు
ర్వరేణ్యం । ఓంభువః । భర్గోదేవస్యధీమహి । ఓంస్వః । ధియోయోనః
ప్రచోదయాత్ ॥ ఓంభూః తత్సవితుర్వరేణ్యం భర్గోదేవస్యధీమహి । ఓం
భువః । ధియోయోనః ప్రచోదయాత్ ॥ ఓంస్వః । తత్సవితుర్వరేణ్యం
భర్గోదేవస్యధీమహి । ధియోయోనః ప్రచోదయాత్ ॥

7 బ్రహ్మయజ్ఞః

అగ్నిమీశేనమధుచ్ఛందాఅగ్నిగ్గాయత్రీ । బ్రహ్మయజ్ఞేవినియో
 గః । ఓంఅగ్నిమీశేపురోహితంయజ్ఞస్యదేవమృత్విజం । హిమాతారంగ
 త్నధాతమం । అగ్నిః పూర్వేభిర్ముపేభిరీశోనూతనైరుత సదేవాం ఏ
 హవక్షతి । అగ్నినారయిమశ్శవశోషమేవదివేదివే । యశసంవీరవత్త
 మం ॥ అగ్నేయం యజ్ఞమధ్వం విశ్వతః పరిభూరిసి । సజ్జదేవేషుగచ్ఛ
 తి । అగ్నిర్హోతాఃవిక్రతుస్తత్యశ్చిత్రశవస్తమః । దేవోదేవేభిరాగమత్ ॥ ఉప
 యదంగదా శుషేత్సమగ్నే భద్రంకరిష్యసి । తతేతత్సత్సమంగిరః ॥ ఉప
 త్యాగ్నేదివేదివేదోహవస్తర్థియావయం । సమోభరంతేపమసి ॥ రాజం
 తమధ్వరాణాం గోవామృతస్మదీదివి । వర్ధమానంస్వేదమే ॥ సఃపితేవ
 సూనవేగ్నే సూచాయనోభవ । సచస్వానస్వస్తయే ॥ ఓతరత్సమందీత్య
 స్యసూక్తస్య । అవత్సంబుషిః । పవమానసోమోదేవతా । గాయత్రీ
 ఛందః । బ్రహ్మయజ్ఞేవినియోగః । ఓతరత్సమందీధావతి ధారాసుత
 స్యాంధసః । తత్సమందీధావతి । ఉస్రావేదవసూనాం మర్తస్యదేవ్యవసః ।
 తరత్సమందీధావతి । ధ్వప్రయోః పురుషంత్యోరా సహస్రాణిదదృహే ।
 తరత్సమందీధావతి ॥ ఆయయోత్త్రింశతంతనా సహస్రాణిచదదృహే ।
 తరత్సమందీధావతి ॥ జాతవేదసశత్యస్య మంత్రస్య । మరీచిపుత్రః । క
 శ్యపఃబుషిః । జాతవేదా అగ్నిర్దేవతా । త్రిష్టుప్ఛందః । బ్రహ్మయజ్ఞేవి
 నియోగః । ఓంజాతవేదసే సుసవామ సోమమరాతీయతో నిదహతివేదః
 ససంపర్షదతిదుగాణి విశ్వనావేవసింధుందురితాత్యగ్నిః ॥ త్ర్యంబకమి
 త్యస్యమంత్రస్యమైత్రావరణోవసిష్ఠఃబుషిఃత్ర్యంకోదేవతా । అనష్టుప్
 ఛందః । బ్రహ్మయజ్ఞేవినియోగః । ఓంత్ర్యంబకం యజామహేసుగంధిం
 పుష్టివర్ధనం । ఉర్వాహుకిమవ బంధనాన్త్ర్యతోర్మక్షీయ మామృతాత్
 అధమహావృతం । ఏషపంథా ఏతత్కర్తృ । అథాతస్సంహితాయా ఉపని
 షత్ । విదామఘవన్విదా మహావృతస్యపంచవింశతినామిధేన్యః । అగ్ని
 ర్వాదేవానా మవమోవిష్ణుఃపరమః । అక్షైతస్యసమామాన్యస్య ఇషే
 త్యోశేత్వా । భద్రంకర్ణేభిశ్శ్రీణుయామదేవాః । బ్రహ్మసంధర్తంతస్త్రి

జన్మతం | అథాతో దర్శపూర్ణమాసావ్యాభ్యసామః | అగ్నీ ఆయాహి
 వీరయే | శంసో దేవీరభిష్టయే | సమూమ్నాయ స్సమామ్నతః | సృధి
 రాదైవ్ | మయసనజభసలగసమ్మితం | అధశితౌంపౌపయ్యౌమి | పు
 చసంవత్సరమయం | గౌః-గాత్ర-జాత్ర తౌత్ర | అథాతోధర్మజ్ఞానా | అ
 థాతోబ్రహ్మజ్ఞానా | తస్మయోరిత్యస్య వాత్సర్య-శియేముః పి -
 విశ్వేదేవాదేవతాః-శక్వరీభండః | బ్రహ్మయశ్శేషనియోగః | ఓంఽచ్చం
 యోరావృణీనుపేగాతుం యజ్ఞాయగాతుం యజ్ఞపతియేదైవస్వస్తి సస్తి
 నస్వస్తి రామ పేభ్యః | ఊర్ధ్వంజిగాతుభేషం శంసో అస్తుద్విపదేశం చ
 తుష్పదే | ఓం నమోబ్రహ్మణే నమో ఆస్తస్త్వాయేనమః పృథివ్యేనమః
 ఓషధీభ్యః | నమోవాచే నమోవాచస్పతియే నమోవిష్ణవే మహాతే క
 రోమి || ఇతిత్రీః | ఓం | ఓం శాంతిశాంతిశాంతిః || ఇతిబ్రహ్మయజ్ఞవిధిః ||

8 తర్పణనకల్పః

ప్రాణానాయమ్య- దేశకాలానంతర్య- శ్రీమార్క- గోత్రీః- నామధే
 యః- ధర్మపక్షీసమేతం | శ్రీమతః- గోత్రీస్య- నామధేయస్య - ధర్మప
 త్నీసమేతస్య- మమ- తేమథస్యే విజయాభయాయురారోగైశ్వర్యాభి
 వృద్ధ్యధికం | ధర్మాధికామమోక్ష చతుర్విధపురుషార్థసిద్ధ్యధికం | స
 మస్తపాపక్షయాధికం న్యాధ్యాయ పీఠ్యపత్తాధికం - సూతోక్తదేవ
 తా ఉద్దిశ్య- సూతోక్తదేవతాపీఠ్యధికం | దేవఋష్యాచార్యపితౄణామ
 ద్దిశ్య | దేవఋష్యాచార్యపితౄపీఠ్యర్థం-మయాకృతి బ్రహ్మయర్థంజ్ఞాంగ
 త్వేన | దేవఋష్యాచార్య పితౄతర్పణం కరిష్యే ||

9 దేవతర్పణం.

దేవతాస్తర్పయతి | అగ్ని స్తర్పయతు | విష్ణుస్తర్పయతు | పృథావతిస్తర్ప
 యతు | బ్రహ్మతర్పయతు | వేదాస్తర్పయతు | దేవాస్తర్పయతు | ఋష
 యస్తర్పయతు | సర్వాణిధందానితర్పయతు | ఓంకారస్తర్పయతు | వషటాం
 రస్తర్పయతు | వ్యాహృతయస్తర్పయతు | సావితీతర్పయతు | యజ్ఞాస్తర్ప
 యతు | ద్యావపృథివ్యౌతర్పయతాం | అంతరిక్షంతర్పయతు | అహోరా

తాగితప్రవృత్తులు । సాంఖ్యోన్మత్తప్రవృత్తులు । సిద్ధాంతప్రవృత్తులు । సముదాగ్ర
ప్రవృత్తులు । నద్యప్రవృత్తులు । గిరయప్రవృత్తులు । కేతాగ్రాధిశస్వతి
గింధర్వాగ్రసప్రవృత్తులు । నాగాస్త్రప్రవృత్తులు । నయాసిత్ప్రవృత్తులు । గా
వస్త్రప్రవృత్తులు । నాభ్యాస్త్రప్రవృత్తులు । కిషోరిస్త్రప్రవృత్తులు । యతాస్త్రప్ర
వృత్తులు । రక్షాసిత్ప్రవృత్తులు । భూతాసిత్ప్రవృత్తులు । ఏవ మంతాసి
త్ప్రవృత్తులు ॥

10 ఋషిత్వగణం.

అథఋషయః । శతర్షిస్త్రప్రవృత్తులు । మౌఢ్యమాస్త్రప్రవృత్తులు । గృ
త్తిమడస్త్రప్రవృత్తులు । విశ్వవిశేస్త్రప్రవృత్తులు । వామదేవస్త్రప్రవృత్తులు ।
అల్పిస్త్రప్రవృత్తులు । భరద్వాజస్త్రప్రవృత్తులు । వసిష్ఠస్త్రప్రవృత్తులు । ప్రిగాధా
స్త్రప్రవృత్తులు । శానమాన్యస్త్రప్రవృత్తులు । ఝదగీసూక్తాస్త్రప్రవృత్తులు । మ
హాసూక్తాస్త్రప్రవృత్తులు ॥

11 సనకాదిగణం.

సనకస్త్రప్రవృత్తులు । సనందనస్త్రప్రవృత్తులు । సనాతనస్త్రప్రవృత్తులు । సనత్క
మారిస్త్రప్రవృత్తులు । కపిలస్త్రప్రవృత్తులు । అనరిస్త్రప్రవృత్తులు । నోహకీస్త్రప్ర
వృత్తులు । పంచరీక్షకస్త్రప్రవృత్తులు ॥

12 సుమంతాదిగణం.

(ఆచార్యగణం)

ప్రాచీనావీతీ । సుమంతుజైమిని వైశంపాయన పైలసూత్రి భాష్య
భారతమహాభారత ధర్మాచార్యస్త్రప్రవృత్తులు । జానంతిబాహుగార్గ్య
శాతమశాకల్య బాధ్రవ్యమాండస్య మాండుకేయాస్త్రప్రవృత్తులు । గర్గీ
వాచక్షపీ శృంగేతు । వడవాప్రతిధేయీ తృప్తులు । సులభామైత్రీయీ
తృప్తులు । కహూళింతర్పయామి । కౌషీతకం తర్పయామి । మహాకౌ
షీతకంతర్పయామి । పైంగ్యంతర్పయామి । మహాపైంగ్యంతర్పయామి ।

సుయజ్ఞంతర్పయామి । సాంఖ్యాయనంతర్పయామి । ఐతరేయంతర్పయామి । మనైతరేయంతర్పయామి । శాకలంతర్పయామి । బాష్కలంతర్పయామి । సుజాతవక్త్రీంతర్పయామి । బౌదవాహింతర్పయామి । మహాదవాహింతర్పయామి । సౌతామింతర్పయామి । శౌనకంతర్పయామి । ఆశ్వలాయనంతర్పయామి । యేచాశ్వ ఆచార్యాస్తే సర్వేతృప్యంతు ॥

• 13 (అదివ్య) పితృతర్పణం.

మృతపితృక శ్చేత్కుర్యాత్

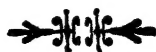
చాగ్రానాయమ్య । ఏవంగుణ విశేషణ విశిష్టాయాం పుణ్యతిథౌ । చాగ్రీనానీతీ । అస్మత్పితౄణామద్విశ్య । అస్మత్పితృప్రీత్యర్థం - అస్మత్ పితృతర్పణం కరిష్యే ॥ పితరం - శత్రూణం - గోత్రం - వసుకూడం - స్వధాన మస్తర్పయామి ॥ ఇతిపితౄణాం తే "ఆగౌపితాతథాగౌపితే," త్యాదిశ్లోకోక్తా న్మృతాంతస్పృయేత్ ॥

14 ధర్మాంజలిః

ఆబ్రహ్మ స్తంబపర్యంతం దేవర్షి పితృమానవాః । తృప్యంతు పితరస్స శ్వేమృతామహాదయః । అతీతకులకోటినాం సప్తద్వీపనివాసినాం ఆబ్రహ్మ ఘనాల్లోకా దినమప్రతిలోదకం ॥ ఇతిధర్మాంజలిందద్యాత్ ॥

15 వస్త్రనిష్పీడనం.

యేకేచాస్మత్కులేచాతా అపుత్రాగోత్రీణో మృతాః । తేగృహ్లాంతు మయావత్తం వస్త్రనిష్పీడనోదకం ॥ ఇతి వస్త్రనిష్పీడ్య ద్వీరాచమ్య । తిలకం బిభృయాత్ ॥ తతో మఘాధ్యాహ్నిక సంధ్యావందనం కుర్యాత్ ॥ ఇతిబ్రహ్మయజ్ఞతర్పణయోః పరియోగః ॥

శ్రీరస్తు

అశ్వలాయన బ్రహ్మయజ్ఞ తత్వం ధర్మః

1 బ్రహ్మయజ్ఞలక్షణం.

తత్స్వరూప మాహాశ్వలాయనః ॥ సూ ॥ యత్స్వధ్యాయమధీతే న
బ్రహ్మయజ్ఞః ॥ ఇతి ॥ తచ్ఛాధ్యయనం స్వశాఖామంత్రాగామేన । తదు
క్తం లింగపురాణే । స్వశాఖాధ్యయనం విప్రబ్రహ్మయజ్ఞవిధౌస్మృతం ।
ఇతి ॥

2 బ్రహ్మయజ్ఞప్రారంభః

ఉపనీతేనకర్తవ్యం సాయంసంధ్యాద్యుపాసనం । ఆరభేద్బ్రహ్మయజ్ఞం
తు మధ్యాహ్నాత్తుపరేహసః ॥

3 సంస్మప్తభ్రాతృణాం బ్రహ్మయజ్ఞః
సంస్మప్తభ్రాతరః కుర్యుర్బ్రహ్మయజ్ఞంపుధక్ష్పధక్ ॥

4 బ్రహ్మయజ్ఞకాలః

1 ఆవర్తనేవగాహ్యపః కుశపాణిస్తు బహ్మౌచః । బ్రహ్మయజ్ఞం ప్ర
కుర్వీతి సంధ్యాం మాధ్యాహ్నాకీంతతః ॥ ఆవర్తనే=మధ్యాహ్న ॥

2 తస్యకాలమాహుతిః ॥ ఉడితఆదిత్య ఇతి । మధ్యందినేప్రబలమ
ధీయూతేతిచ ॥ ఉడితిఇత్యుదయకాలోఽవివక్షీతః । అస్యహోమకాల
త్వాత్ । అతస్తదనంతరికాలవ్యగ్రాహ్యః । తదాహబృహస్పతిః । నచా
ర్వాక్షర్పణాత్కార్యః పశ్చాద్వాప్రారాహుతేః । నైశ్వదేవావసానే
వానానవదధైరిరిద్ధికిం ॥ ప్రారాహుతేః పశ్చాత్తర్పణాత్సూర్యంకార్యఇతి

ర్థః || తర్హణదమాధ్యాసోఽగ్నాన్నానాశం మేవైతాక్తం । ఏతదేవాభి
ప్రేత్యయాజ్ఞానలక్ష్మిః । ఉపేయాదీస్వరంద్రం యోగక్షేమాధ్యసిద్ధయే
న్నాత్వాదేవాస్పిశ్చాంశ్చైవ తర్హయేస్సప్రేతితా ॥ ఇతి ॥ అలభ్యస్య
లాభోయోగః ॥ స్థితస్యపరిపాలనంతేమః । ఈశ్వరఃప్రతిసిద్ధం ధనికం ।
అనేనధనాద్భవయాపం ద్వితీయభాగకృత్యముక్తంభవతి । తదనంతరంన్నా
త్వేత్యుక్తతానన్తభ్యాహ్నకాలః శుభిః ॥

3 ప్రాగూర్ధ్వంవాభవేదే తద్వైశ్వదేవాభికర్మణః॥

5 స్వాధ్యాయాధ్యయనవియమః

సూ॥ అధస్వాధ్యాయవిధిః ప్రాగోద్దగ్వాగ్రాగ్నిహోమాధ్యయనవి
త్యశుచౌ దే శేయజ్ఞోపవీత్యాచమ్యాగ్నిన్నవస సాదర్భాణామహమస్తీ
రగ్నిప్రాక్కులానాంతేషుప్రాఽఽక్మఖిడపవిశోఽపస్తాకృత్యా దక్షిణోత్తరాపా
ణీసగధాయపవిత్రవంతౌవిజ్ఞాయతే అపాంవాపషటపథీనాం రసాయద్గర్భా
స్సరసమేవతద్రవ్యవృత్తరోతిద్యావాపృథివ్యోస్సంధిమీక్షమ గంధమీల్య
వాయుగావాయుక్తమాత్మానంమన్యేతతిథాయక్తోధీ యాతసాధ్యాయం
పవిత్రవంతౌకృత్యేత్యర్థః । పాదాపవిత్రీహోత్రౌ కృత్యేత్యపిబోధ్యం ।
బ్రహ్మయజ్ఞమూలభూతశ్రుతో తద్ధేవ ప్రతిపాదితత్వాత్ ॥

6 బ్రహ్మయజ్ఞదేశః

గ్రామాత్ప్రాచ్యాముదీచ్యంవాయావాదిక్స్వాదసిందితా । ఆపోవ
గావ్యాశున్నాయాదుపవీత్యేవ నద్విజః । ధౌతశుక్లాంబరః కుర్యాత్కర్తా
గాచనునతతిః । దర్భాన్పశూన్ శుచౌదే శేపాగ్రాస్తాన్ స్త్రీణా
శ్యధ ॥

7 స్నానం.

ఉత్తమంతనదీస్నానం తటాకేమగ్రమస్త్రాంతం । కూటస్నానంశునా
మాన్యం భాండస్నానం వృధాభవేత్ ॥ సచీగంతుమిదం శ్చేద్దృష్టంపా

స్వామిచరీత్ । స్వయంచైవాధశివైర్వార్యాపుత్రైర్వోద్భవవాన్ముః ॥
సద్యాదిమస్వావిధిసేధాదికం అస్మల్లిఖితేన్నానాదిప్రియోగ్రంథ
ప్రప్తవం

8 వస్త్రధారణం.

అష్టహస్తంసవంశేవతంసదశంధౌతమంబరం । శుష్కంచధారయేద్వి
ద్యాన్ సర్వకర్మసుసాధనం ॥ స్నానం దానంజపహోమం శాస్త్రధ్యాయం
పితృతర్పణం (పితృకర్మచ ఇతిపాఠాంతరం) వైకవస్త్రోద్విజా కుర్యా
చ్ఛాచ్ఛాద్ధగౌజనసత్కియాః ॥ సదోపవీతవధ్ధార్యంవాసస్సకలకర్మసు ॥ స
హాయశ్శోపవీతేన బద్ధీయ్యాచ్ఛాద్ధకర్మణి ॥ వస్త్రధారణవిశేషో అస్మ
ల్లిఖితేన్నానాదిప్రియోగ్రంథే ప్రప్తః ॥

9 ఉపవేశనం

దర్శేషూపవిశేత్కర్మణ్యత్రప్రాకృతిభవవన్ ॥

10 ఆసనీయమః

1 నకుర్యాదాసనస్థోవై బ్రహ్మయజ్ఞంకదాచన । ద్విజానామర్చనా
చైవతద్వదాచమనక్రియాం ॥

2 కంబళేవాచినేపీర కుశాసనవి నాసనే । నకుర్యాదుపవిష్టోవైబ్రహ్మ
జ్ఞంద్విజార్చనం ॥

11 దర్శనీయమః

ద్వాదశార్బుదక్షిణాహసేవామతీ) నాసనేనకృత్ । ఉపవీతేశిఖాయాం
చపాదమూలేనకృత్సకృత్ ॥

12 భూమేశుచిత్వనిర్ణయః

కేశభస్మతుషాంగారకంటకాస్థిః మాక్షలా । భవేస్త్రహితలం యస్తా
స్పర్శిమాస్తరణంతతః ॥

13 ఉపస్థలక్షణం

1 కృత్వోపస్థకరేనవ్య ఉత్తానేప్రాగ్గంగుళా । పవిత్రేస్థాపయేదుశ్చే
ప్రాగగేదక్షిణేనతుస్థంచంప్రాగంగుళితేనసందధ్యాదక్షిణంకరి॥వాన్॥
సవ్యంపాణింప్రాగంగుళిముత్తానం విధాయశస్త్రిప్రవిత్తేప్రాగగేక్ష్యత్వా
దక్షిణంపాణిం న్యంచప్రాగంగుళితేనసందధ్యాత్ ॥

2 ఆశ్వలాయనః॥ సవ్యస్యపాణిరంగుష్ఠ ప్రదేశేన్యోస్తుమధ్యగా । ద
క్షిణస్యాంగుళీర్వ్యస్య చతస్రోంగుష్ఠ వర్ణితాః । తథాసవ్యకగాంగుష్ఠం ద
క్షిణాంగుష్ఠవేష్టితం । సంబంధమేనంగుళీశస్యసేద్దక్షిణంకరి । వామంసం
సాదయేజ్జంఘం దక్షిణంస్యాత్సమున్నతం । పాదేవామేన్యసేత్పాదదక్షి
ణంస్యాదుపస్థకం॥

3 బంధూమూలేన్య సేద్వామేగుల్భందక్షిణపూసతి । ప్రాగానీసం
శేషేన్వసముపతిష్ఠన్నరేవిదుః॥

14 దృష్టినియమః

ఉద్ధ్యంతీర్యగధస్థాద్వానేక్షేతయదివాక్షిణి । సంమీల్నయేనవాతాత్త
శుశమాహితమనాభవేత్ ॥

15 ఆచమనార్హోదకం

అభిస్సమృద్ధతాభిస్తుహీనాభిః ఘేనబుద్బుదైః । పహ్నినాసచతిష్ఠభి
రకుతాభిరుపస్పృశేత్ ॥

16 ఆచమనవిధిః

1 ఆచమ్యబహ్మచరఃకుర్యాద్బ్రహ్మయజ్ఞంచ తర్పణం । తతో'నిష్క్ర
మ్యవైసప్త్రముపవీతం సమాచరేత్ ॥

ఇత్యుక్త త్వదాశ్వలాయనానాం బ్రహ్మయజ్ఞాదసంతరం దేవర్ష్యా
చార్యపితృతర్పణాత్ప్రకృప్తనరాచమనం నాస్తీత్యర్థః॥

2 సమాచమ్యయజ్ఞస్థోత్రం బ్రహ్మయజ్ఞం సమాచరేత్ । పునరాచ
మ్య దేవాదీంతసంతర్ప్యపునరాచమేత్ ॥

17 ఆచమనేనియమః

1 సపఃతేరిణహస్తేన కుర్యాదాచమనక్రియాం । నోచ్ఛిష్టం తత్ప్రవి
త్రీంతు భక్తోచ్ఛిష్టంతు వర్జయేత్ ॥

2 ఉభయత్రాస్థిశైర్బలైస్సమాచామతియోద్విజః । సోమపానఫలం
తస్యభక్త్యాఽపిజ్ఞానంభేత్ ॥ ఉభయత్రాహస్తద్వయే ॥

3 అంతర్జానుశ్చుచాదేశే ఉపవిష్ట ఉదముఖః । ప్రాగ్వా బ్రాహ్మే
ణతీర్థేనద్విజోనిత్యముపస్మృతేత్ ॥

18 ఆచమనకాలేధార్య పవిత్ర లక్షణం.

అనంతగర్భితం సాగ్రం కాశం ద్విదళమేవచ । ప్రాదేశమాత్రం విశ్లే
యం పవిత్రం యత్రకుత్రచిత్ ॥ కుశాలాభేద్విజశ్రేష్ఠః కాశైః కుర్వీతయ
న్నితీ । తర్పణాదీసిక్తిర్నాణీకాశాకుశిసమాస్మృతాః ॥

19 దశవిధదర్భాః

కుశాఃకాశాయవాదూర్వా ఉశీరాశ్వసకుందురాః । సోఘామఃపీ
వాదోముం జాదశదర్భాః ప్రేర్తితాః ॥ ఏతాస్తదర్భాన్పుకుర్వీత పూర్వా
భావేపరః పరః ॥

20 ఆచమనేనిపేధః

1 సోపానస్థోచలస్థానా ముక్తకే శోధవాసరః । ఉష్ణీషీవానాచామే
ద్వస్త్రీణాబధ్యవాశిరః ॥

2 ఆపాకరవస్త్రైస్సప్తస్త్రీయ ఆచామతివైద్విజః । సురాంపిబతినవ్యక్తం
యమస్యపదనంయథా ॥

3 కంఠశిరోవాపాప్రత్యతథ్యాపరాగతోపివా । అకృత్వాపాదయో
శ్చౌచమాచాంతోఽప్యశుచిర్భవేత్ ॥

4 జానోర్వార్యంజలేతిష్ఠన్నాచాంతశ్శుచితామియాత్ । అధస్తాచ్చ
తక్రతోపిసమాచాంతోసశుద్ధతీ ॥

21 పురాణాచమనం

ఆదాపురాణాచమనంకుర్యాత్ । పురాణాచమనం అస్మత్ప్రతిభే సం
ధ్యావందనగింధే ప్రప్రసంగః॥

22 శుశ్రీత్యాచమనస్యావశ్యకత్వం

1 బ్రహ్మయజ్ఞేచ సర్వేషాంశౌతాచమన మివ్యతే॥

2 మధ్యాహ్నాచపునస్నాత్వాశౌత శుక్లాంబరావృతః । శ్రుత్యుక్త-
విధినాచమ్యప్రాగాసీనఃకుశాననే॥

23 శుశ్రీత్యాచమనం

1 తతఃకర్మాంగశౌతాచమనం కుర్యాత్ । శౌనకః॥ దేవాఃపాదై
స్త్రీభిఃపీత్యానాబ్జింజైర్నవభిస్సుతేత్ । సప్తవ్యాహృతిభిఃసైవ శిరోమం
త్రైశ్చపంచభిః॥

2 ఆశ్వలాయనః॥ గాయత్ర్యాచపిబత్యాదావబ్జింజైర్నవభిస్సుతేత్ ।
వ్యాహృతిభిఃశిరోమంత్రైరింగాని బ్రహ్మయజ్ఞకే । పాణిగండద్వయం
స్థాపాణిపాదాశిరోముఖం । నాసాబిలేక్షిణీశ్చోత్తేనాభిహృతస్తకాంస
కాన్ ॥ స్పృశేదితిశేషః॥ ఆపోహినవభి , రాపోహిష్ఠామయోభువః, ఇత్యా
దినవభిః పాదైస్తప్తవ్యాహృతిభిఃశిరోమంత్రైః పంచభిశ్చోక్తాన్యంగాని
స్పృశేదిత్యర్థః॥

3 పునస్తదేవవివృణోతి । ఓంతత్సవితుర్వరేణ్యం । ఓంభర్గోదేవస్యధీ
మహీ । ఓంధియోయోనః ప్రచోదయాత్ ॥ ఇత్యేతైస్త్రీభిఃపాదైస్సాన్వ
హంతైస్త్రీ పర్యాయముదకంపిబేత్ ॥ ఓం ఆపోహిష్ఠామయోభువః । ఓం
తానఙ్జాన్దేదధాతన । ఇతిమంత్రద్వయేనహస్తాప్రాయోలయేత్ ॥ ఓం మహే
రణాయచక్షునే । ఓం యోవశ్శివతమోరహః । ఇతిద్వాభ్యాంమంత్రాభ్యాం
గండద్వయంస్పృశేత్ ॥ ఓం తస్యభాజయతేహనః । ఓం ఉశతీరివమాతరః
ఇతోఽన్యద్ద్వయం ॥ ఓం తస్మా అరంగమామహః । ఓం యస్యక్షయాయజ
స్వధ । ఇతిపాణిపాదయుగళం ॥ ఓం ఆపోజనయథాచనః॥ ఇతిశిరిస్సప్తకేత్

ఓంభూః । ఇతిముఖం॥ ఓంభువః । ఓంస్వః । ఇతినాసాబిలఃస్వయం ॥ ఓం
 మహాః । ఓంజవః । ఇతిచేత్సిద్ధయం॥ ఓంతపః । ఓంసత్యం । ఇల శో
 ప్రద్యయం ॥ ఓంతపః । ఇతినాభిదేశః ॥ ఓం జ్యోతిః । ఇతి హృదయం
 ఓం రవః । ఇతి మస్తకిం ॥ ఓంతమృతంబ్రహ్మ । ఓంభూర్భూస్స్విరో
 ఇత్యం సద్వయం స్పృశేత్ ॥ సర్వత్రాంగ స్పర్శనే మధ్యేమధ్యే ఉదక
 స్పర్శః ॥

24 స్మృత్యాచమనం

స్మృత్యాచమనం అస్మల్లిఖితే సంధ్యావందన గ్రంథే దగ్ధిప్త్యం ।
 స్మృత్యాచమన స్మృత్యాచమనయోరంగస్పర్శనే పురాణాచమనోక్తపా
 తార్థేణైవ తత్తదంగుళిస్తత్తదంగాని స్పృశేత్ ॥

25 సంకల్పనంతరీధ్యాగ్నింధియుతపవిత్రీలక్షణం

1. గ్నింధిర్విశ్వ పవిత్రీస్వనతేనాచమనంచరేత్ । నోద్ధిప్తం తత్పా
 తంగతు భక్తోద్ధిప్తంతథైవసః

2. బ్రహ్మయజ్ఞే జపేనోమే బ్రహ్మగ్నింధిర్విధీయతే । భోజనేవతు
 లంహోక్తం ఏషధర్మోవిధీయతే॥

26 పవిత్రేదగ్ధసంఖ్యా

సప్తభిరక్షపింజూలైః కుర్యాద్రాభహృత్యపవిత్రీకం । పంచభిః క్షత్రి
 యస్యైవ చతుర్భిస్తుతిధావశః । ద్వాభ్యాం శూద్రస్య విహితమంతరా
 నాంతథైవచ ॥

27 పవిత్రగ్నింధిః

సూర్యజ్ఞే వైష్ణవంసూర్యం బ్రహ్మసూర్యంవినిమీరం । నక్షత్రైశ్చ
 షోడశైశ్చ పవిత్రీమభిధీయతే॥

27 బోహత్తయజ్ఞాద్విగాదిషాః విరోధావశ్యకత్వం

1 జపేనోమే తథాదానే న్వాధ్యాయే పితృతర్పణే । అహస్యతః కరింకుః క్షత్తుచాః జితేభ్యైః ॥

2 న్నానదానే జపేన జ్ఞే న్వాధ్యాయేనిత్యకర్మణి । సపవిత్రో సదశ్శ్రవాకౌకుర్వీతినాన్యథా ॥

28 పవిత్రే శేష్ఠగర్భాః

1, సప్తవత్రాశ్శ్రభాదభావస్థితేత్రి సముగ్భవాః । తేప్రశస్తా ద్విసంతినాం దైవేష్యైచకర్మణి॥

2. అపిసూతాస్త్రితాదగర్భాః । పిసూతాస్య కుశాస్త్రితతాః । సమూలాః కుతిపాస్సాగ్నిచ్ఛిన్నాగ్నిస్త్రినంజితాః॥

3. అచ్ఛిన్నాగ్నిత్రిపతాన్తి సమూలాన్కమలాన్ కుభాన్ । పితృదేవజపాదైః తైః సమాదద్యామిశాన్ ద్విజః ॥

29 వజ్రానీయదభాః

సమిత్పవ్పకుశాగీని శోత్రీయస్వయమహారేత్ । శూద్రాగ్నితైః క్రియక్రితైః కర్మకుర్వన్ విజత్యధః ॥

30 దభామహిమా

1. కుశేహస్తేనయజ్ఞప్తం దానంచైవకుశైస్సహ । కుశేహస్తేన్తయోగిం కైతస్యసంఖ్యనవిన్యతే॥

2 కుశేపూతగధేత్వాన్నసం కుశేనోపస్థృశేత్తతః । కుశేనచోద్ధృతంతోయంసోమపాదేవతిత్సమం ॥

3. యథాచక్రిం సురేంద్రస్యశూలంహస్తేహరస్యచ । చక్రాయుధం యథాహస్తైరేవవిక్రికతకుశాః ॥

31 బహుగ్రహజ్ఞానభాస

విముక్తయోగ్యునిగా నుండునైవమేషిహి । సూత్రోక్తదేవతా
ప్రత్యేకబ్రహ్మగ్రహాదిభిర్యవహే ॥

32 బహుగ్రహజ్ఞానవివేకవివేకాని

సూ॥ ఓంపూర్వావ్యాప్త్యానాయనస్సోత్తీ హన్వాహకచోర్ధ్వధర్మశాస్త్ర
స్వమిత్యుత్తీయం ॥ అధర్మధర్మయవాధీయత ఋచోయజుఃపినామా
స్మధర్వాంగిహా బాహ్యహాసికల్పాన్ గాధానారాశఃసీరికేహస పురాణా
సతి ॥ వ్యా ॥ ఇతిఋచ ఇతిబహువచనం శక్త్యపేక్షియా । అశక్త్యతు
పకయాఋచా బ్రహ్మయజ్ఞసిద్ధిభావతి । యదాపకయా ఋచాబ్రహ్మ
యజ్ఞః క్రియతే తదానాఋక్ గాయత్రీస్యతిరిక్త సగ్రాప్యేతి వస్తుస్థి
తిః । తథాచబృహస్పతిః । యదధీతే స్వకాలశక్త్యాతత్స్వధానియం ప్ర
చతుతే । ఋచంవాధయజుర్యధనామగాధామధాపివ ॥ తతి శౌతిస్మా
తేనసూత్రోక్తేకల్ప ఇత్యుచ్యతే । గాధానామ ఋగ్యజుశేష ఇంద్రగా
ధాదయః “యదింద్రదాశరాజ్ఞ ” ఇత్యాదయః । నారాశంస్వశ్చఋచపవ
“ ఇదంజనాఽపశుం ” ఇత్యాదయః । ఇహాసం మహాభారతమా
హుః । యతోష్ఠిస్యస్యైతి ప్రశయాః సిద్ధ్యంతేతిత్యురాణం । పవంయథా
శక్త్యాహతే ॥

1. సూక్తాద్యస్వతంత్రపుర్వనుభవసంధాయశక్తిః । ఓంపూర్వావ్యా
ప్త్యానాయనస్సోత్తీ సమస్తాస్తుక్త్యవదేత్ ॥ పచ్చ స్వధర్మశాస్త్రాం సావిత్రిం
తిర్వదేవధిః । పూర్వాభిసూరిం యావత్త ధీత్యసమ హితః ॥ అగ్ని
మిశ్రఇతిత్యాదీ న్యేదాంశ్చాపి స్వశక్తిః । సమోబ్రహ్మణ్యత్యేతాంతి
రుక్త్యాప్రణవంవదేత్ ॥

2. గ్రంథాంతరే । గాయత్రీం త్రిజ్జపేత్సూక్త్యాచాగ్నిమిశ్రేతతఃప
రం । యదలగేతితతఃప్రోచ్య అగ్నిర్వై ఇతికీర్తయేత్ । అధనహావృతిం
చైవపంథావరచ్యకీర్తయేత్ । అధాత్సహితాయాశ్చ విదామఘనది
ర్హివి । మహావృత్తిస్యేతి తథాఇపేత్వోదేకఇతివహి । అగ్న ఆయాహితే

శ్రేయోశం నో దేవీతితివ । అధైశ్యసమము యో స్వధిరై దైజీవహి
అధైశ్యోపైశ్యమి హచస నత్తిరేతివ । నయగన శభైశ్యో శాగ్ధా
ఇత్యేనకీకాసత్ । అథానోధైజీవానా అథానోబ్రహ్మ ఇత్తిపి । త
చ్చందోగీతచపోచ్య నమోబ్రహ్మ గఇత్తిపి ॥

33 ఋగాదిపఠనేనదేతాస్త్యప్తిః

సూ॥ యద్యచ్ఛ్రోధతేపయతవలతిభిరేనాన్యై తాస్త్యయతి । యద్య
జాంషిఘృతాహుతిభిః । య తాస్మానానిషధ్యాహుతిభిః । యదధ
ర్వాంగీరససస్సమాహుతిభిః । యద్రాబ్రహ్మణానికల్మాషగాధానా శనీ
తిహాసపరాణానీశ్యమృతాహుతిభిః ॥ బ్రహ్మయజ్ఞాస్త్యయనేనదేతాస్త్యస్యంతి
క్షీరాద్యాహుతిభిః ॥

34 ఋగాదిపఠనేనస్మిన్మితి

సూ॥ యద్యచ్ఛ్రోధతేపయతవలతిభిః । యద్యజాంషిఘృతాహుతిభిః । య తాస్మానానిషధ్యాహుతిభిః । యదధ
ర్వాంగీరససస్సమాహుతిభిః । యద్రాబ్రహ్మణానికల్మాషగాధానా శనీ
తిహాసపరాణానీశ్యమృతాహుతిభిః ॥ స్వేపిష్టాణామమృతాహుతిభిః । య
సోపద్యఃస్వధాభూతాః పిష్టామృతాహుతిభిః । ఏవముత్తతాశ్చిక్షేయం ॥

35 ఉచ్చాగిణినిః

వీణవాద్యేతదంతంస్యాన్మధ్యమేనన్వరేణతు

36 గామేబ్రహ్మయజ్ఞః

అధితేమనసాగ్రామే బ్రహ్మయజ్ఞంకరోతిచేత్ ॥

37 మంత్రనియమః

సవ్యత్రోంకానముచ్చ్యైశ్చాగ్ధమంత్రేషువజ్రయేత్ । ఆవేంధం
వాంసివైతద్యద్యజ్ఞతృణకర్త్రణి ॥

38 అగ్నియనేకాలాదిః

సూ॥ సయానస్మిన్యేతతావదధిత్యైత మూరిదధాతి । సమోహిష్ట
జేసమో అస్త్యగ్నయేసమా పృథవ్యైసమా ఒపధీభ్యః । సమోవాచేస
మోవాచృతయేసమోవిష్టవే మహాశేకగోమీసః ॥ వ్యా॥ సయానతా

లమేకాగ్రమునసా ఆత్మానంమన్యేతతావత్కాలమేవా ధీయాతనదకా
ప్యధ్యేతవ్యాధినియముః । ఏత మేతి వచనంనదైతయాపరిదధ్యాదిత్యేవ
మర్థం । ఏషాపితిర్వాచ్యాప్రధమాయాంశుష్టత్వాప్రచుత్తదర్శనాచ్చ॥

39 అంజలిశేడః (తీర్థభద్రః)

1. అంగుళ్యగేదై వంతీథణంస్వల్పాంగుళ్యోర్మా లేతాయం । మధ్యం
గుప్తాంగుళ్యోపైతం మూలేహ్యంగుప్తస్య బ్రాహ్మం ॥

కనిష్ఠ దేశస్యంగుప్త మూలాస్య గ్రింకరస్యచ । ప్రజాపతిపితృబ్రహ్మ దేవతీ
ర్హస్యమకగ్రమాత్ । వ్యా । కనిష్ఠప్రదేశస్యంగుప్త మూలానికరస్యా
గ్రించకగ్రమాప్రజాపతి పితృబ్రహ్మ దేవతీర్హని ।

40 బ్రహ్మయజ్ఞస్యదక్షిణా

సూ॥ గృహనేత్యయద్దదాతిసాదక్షిణా । వ్యా । పూర్వోక్త విధినా
గ్రామాద్బహిర్బ్రహ్మయజ్ఞం దేవమ్యనార్యపితృ తర్హణంచ కృత్వా
గృహనేత్యయద్దదాత్యతిధిభోజన భిక్షాదానాది సాబ్రహ్మయజ్ఞస్య దక్షి
ణాభవతి ॥

1 అయంతుబృహ్మయజ్ఞస్య భిక్షాదానాదిదక్షిణా ॥

1 పూర్వోక్తోపదేశనాద్యసంభవే

41 ఏబ్రహ్మయజ్ఞస్య కర్తవ్యతా ,

2 అనధ్యాయే అధ్యయననిషేధా

నబ్రహ్మయజ్ఞస్య-

సూ॥ ఆధాపివిజ్ఞాయతే సయదితిష్ఠస్వజన్నానీసశ్శయానోహ యం
యంకగ్రతుమధీతేతే సతేహస్యకగ్రతునేష్ఠంభవతీతి ॥ వ్యా॥ “సశయానో
ధీయీతనాప్తమ్యాం” ఇత్యాదినిషేధా నిత్యస్వాధ్యాయపైవసబ్రహ్మ
యజ్ఞస్య ॥

1. గుర్భాత్రిష్ఠవేశయానోవా బ్రహ్మయజ్ఞసమంభవేత్ ॥

2. వేదోపకరణైవైవ స్వాధ్యాయేనైవనైత్తి కే । నానురోధో త్యన
ధ్యాయోమతింతేషుచైవహి ॥

12వమున సంభవేవిధిః

ఃస్వగృహ మ్యతీగేన సక్రియం కన్విత వాశుచిః । దేవతానామృషీ

గాంధపితృగాంధైనయత్నతః । కుర్వీతాలంబనంవాపి దక్షిణశ్రీవణస్య
చ । యతోవిభవతోప్రేమం పూర్వాభావేతతఃపరం । నవిద్యమానే పూ
ర్వాకే ఉత్తరచ్చాపిరివ్యతథితి ॥

43 కణామహిమ

అదిత్యోనరుణానామో నహ్నిర్వాయుస్తదైవచ । విపరీత్యదక్షిణాక
శ్చేనత్వతిష్ఠంతిదేవతాః ॥

44 బ్రహ్మయజ్ఞానధ్యాయః

సూ । విజ్ఞాయతే తస్యద్వాననధ్యాయాయదాత్మా శుచిర్యదేశః ॥
వాగ్ । తస్యబ్రహ్మయజ్ఞస్య ద్వావేవానధ్యాయాయదాత్మా శుచిస్సూ
తకే నమృతకేనవామలాదినావా । యదాచదేశో శుచిరమేధ్యాదినా త
త్రోభయత్రైవేత్యర్థః ॥

1. దేశోశుచిస్స్వయంవాస్యాత్తదానధ్యాయత్వతే ॥

45 బ్రహ్మయజ్ఞ ఫలం

యత్ప్రాయశ్చక్రుతే బ్రహ్మయజ్ఞస్యవిధిముత్తమం । నర్వవేదాంగపాఠ
స్య ఫలమాప్నోతిసాధకః ॥

46 బ్రహ్మచారిగాపి బ్రహ్మయజ్ఞః కర్తావ్యః

స్నానంసంశ్యేత్యారభ్య దేవతార్చనపర్యంతానికర్మాణి బ్రహ్మచారి
గాపికర్తావ్యాచి ॥ నిత్యంస్నాత్వాశుచిఃకుర్యాద్దేవషిఃపితృతర్పణం । దే
వతాభ్యోర్విసంప్రదేవ సంఖ్యాపాసనమేవచ ॥

47 ఉపనయనాదూర్ధ్వముపాకర్తవాప్రాగ్బ్రహ్మయజ్ఞవిధిః
సావిత్ర్యాబ్రహ్మయజ్ఞోపితిస్యతావదుపాకృతే ॥

48 బ్రహ్మయజ్ఞాభావేదోషాభావః

వైశ్వదేవంతథాశ్రాద్ధం బ్రహ్మయజ్ఞంచ సూతకే । నకుర్యాత్స్వయ
మనైశ్చకృతాయేన్నచనర్వధా ॥

49 సూతకేప్యత్యాజ్యకర్తాణి

కుర్యాత్పంచమహాయజ్ఞాన్ నిత్యశిస్సూతకేచనివా । నిత్యంనైమిత్తికం
కామూ సూతకేపినహాపయేత్ ॥ నిత్యమాపాసనం । నైమిత్తికముపరాగే

స్వానదానాదికం । కామ్యమాత్మయజుః శుండికాపూజనంచ సర్వధాత్య
జేత్ ॥ ఆన్యకారయేదిత్యర్థః ।

50 బ్రహ్మయజ్ఞానంతరం దర్శిత్యాః

బ్రహ్మయజ్ఞేవయేదర్శాః తయేదర్శాఃపితృతర్పణః । వాతామూత్రా
శిషాభ్యాం తేషాంత్యాగోవిధీయతే ।

51 దర్శిత్యాగనియమః

విశేషింశదానేద తర్పణస్సానకర్మణి । ఆచారసప్రసక్తిర్వీత దర్శ
పంత్యాజనంబుధః ।

52 దర్శిత్యాగమంత్రః

యేషాంపితానన భాతావపుత్రోనాన్యగోతిః । తేనర్వేశ్యప్తిమా
యాంతుమయోత్పుష్టైఃకుశైస్తథా ।

53 బ్రహ్మయజ్ఞానంతరంతర్పణస్యావశ్యకత్వం

ఋక్సామాధర్వణాభోక్తాన్ జప్యన్తంత్యాజ్జూషిణ । జప్తైశ్చైవం
తతఃకుర్యాద్దేవపితృతర్పణం । తేషామేవహి తీర్థేనకుగ్నీతసు సర్వాహి
తః ॥ తర్పణంచజలేనేతిపసిద్ధిః ॥

54 తర్పణస్యవైయథ్యం

1. నూదకేషుసవాత్రేషు సకృద్ధోనైకపాణేనా । నూపతిష్ఠతి త్రో
యంసతుభూమాపదీయతే ॥

2. తీరేస్థిత్యా జలేయసు వీయచ్ఛేదువకంసరః । నూపతిష్ఠతితద్వా
రి పితౄణాంతన్నిరహం ॥

55 తర్పణస్యసాంఘ్యం

వసిత్వావసనంశుద్ధం స్థలేవి స్తీర్ణబహిర్యామి । విధినత్పాణ కుర్యాన్న
పాత్రేతు కదాచన ॥ పాత్రాద్వా జలసు దాయశుక్లే పాత్రాంత్య
పేత్ ॥ జలపూజేదధవాగతేనస్థలేతువిబహిషి ॥

56 తర్పణాదిషు తిలకశూన్యలలాట్యం

ఊర్ధ్వపుండ్రం త్రిపుండ్రంవా బ్రాహ్మణైః కర్మకర్తృభిః । వర్ష
యేత్తిలకంఘాతే శాగ్ధేచసతుతర్పణే । వృత్తాయస్త్యంబంశాగ్ధంమృ
దంవాధస్మచందనం । వృద్ధంస్యాత్కురుతేమోహత్సచగచ్ఛేదధోగతిం ॥

57 బరేతర్పణస్యావశ్యకత్వం

- 1 దేవతానాంపితృణాంచదేద్యాజ్జలాంజలీన్ | ఇతితదశుచిష్టవిషయం |
- 2 యతాశుచిష్టం వాస్యాదుదకేదేవతాః పితృన్ | తర్పయేత్తుతదా
కా మమత్సరస్యంపృథివీతం |

58 రజోదుష్టసదీమ తర్పణనిషేధః

రజోదుష్టేషుచన్నసం వర్జ్యంనద్యాదిషుద్వికైః | కదర్శితరజస్తానాం
సంధ్యోపాస్త్రీంచతర్పణం ||

59 నదీనారజోదోషః.

- 1 సంప్రాప్తే శ్రావణేమాసే సర్వానద్యోరజస్వలాః | తాసున్నానం
నకుర్యేతవర్జయిత్వాతుజాహ్నువీం |
- 2 ద్విమాసంపరితస్సర్వాభవంతిహిరజస్వలాః | అప్రశస్తంతరిస్నానం
వహ్నాదానవవారిణి ||

3 గంగాచయమునాచైవ స్త్రక్షజాచసరస్వతీ | రజసావాభిభూయంతే
యేచాన్యేనదసంజ్ఞికాః ||

4 గంగాయాంవిశేషః || ప్రాన్యషి శ్రావణేమాసే త్ర్యహంగంగార
జస్వలా | చతుర్థేహనిసంప్రాప్తేశుద్ధాభవతిజాహ్నువీ |

5 గ్రంథాంతరే | సింహకర్కటయోర్మధ్యే సర్వానద్యోరజస్వలాః |
తాసున్నానంనకుర్యేత వర్జయిత్వాసముద్రీగాః |

60 తర్పణేతిలవిశేషః

శుక్లేస్తుతర్పయేద్దేవాన్ముషీన్ రక్తైస్తైర్జలైః | పితౄణామర్పయే
త్కృష్ణైస్తర్పయంతుర్వతోద్విజః ||

61 తర్పణేధార్యాణి.

1 పవనీంకాశికంతామింరాజితం హైమమేవచ | ధారయేన్ద్రక్షీణ
పాణౌ పవనీంచోత్తరోత్తరం ||

2 అనామికాధృతంహేమ తర్జన్యాంరౌప్యమేవచ | కనిష్ఠికాధృతంఖ
ద్గంతేనపూతోభవేన్నరః ||

3 ఖడ్గమాక్తికహస్తేన కర్తవ్యమిర్మతర్పణం | మణికాంచనదర్భైర్వా
నకుజేన కవాచస | నచాలసముచ్చయః ||

సుమంతాద్విత్వానథః ।

68 తర్పణఅంజలిః ।

దేవాంశ్చ దేవతీర్థముపి తీర్థనవై ఋషీన్ । సుమంతాద్విత్వాంశ్చ
పరిత్యజ్య తర్పయేత్ ॥

69 దిక్షియముః ।

ప్రాజ్ఞుః తర్పయేద్దేవాన్ ఋషీన్ త రదిక్షుః । సుమంతాద్విత్వా
న్వత్పత్తర్పయేద్దక్షిణానః ॥

70 తర్పణజల వివరణః ।

దేవమితర్పణం కుర్యాద్ధీలై రక్షతనం యుతైః । ఆచార్యాంశ్చ పి
త్యాంశ్చైవ తర్పయేత్పత్తిలైర్జలైః ॥

71 పితృతర్పణాక్రమః ।

సంబంధం ప్రథమం బ్రూయాన్నామ గోత్రమనంతరం । పశ్చాద్ద్రూ
పం విజానీయాత్క్రమపవననాతనః ॥

72 తర్పణవిధిః ।

1 నజానుదక్షిణం కృత్వాం దేవాంతస్సం తర్పయేద్దృషీన్ । తద్వజ్జ్ఞానుద్వ
యంచాథ జానూర్ధ్వం దక్షిణాపిత్వాన్ ॥

2 అపాంసమీపమాగత్య తర్పయే దధదేవతాః । అథబ్రహ్మ యజ్ఞా
నంతరమిత్తగః ॥

3 అన్వారభ్యేనసవ్యేన దక్షిణేన తుపాణినా । ఏవమంతాని తృప్యంత
చేన్యంతే పృథిమంత్రీకం ధాతునైవాధవరస్మై పదేన వచనం యథా । సిం
చేత్ప్రజా పతిస్తృప్య త్వత్కపో దేవతీర్థతః । ధాతుస్తృప్తి ర్యథాశ్చిగం
మంత్రాంతేషు పృథిమజ్యతే । మంత్రైశ్చ తర్పినస్తృప్యం త్వత్కాదిభిరతః ప
రం । పృథిమంత్రం నివీతీతు తర్పయే దృషితిర్థతః దేవతాస్తర్పయి
త్వాతుకతర్పి ప్రభృతీనథ । ఋషీద్వాదశ సంతర్ప్య సనకాదీంస్తతై వ
చ । ప్రాచీనాపి త్యధేదానిం తర్పయేత్పితృతీర్థతః । సుమంతిత్వా దిభి
శ్చైవ పృథిమంత్రం చ పూర్వవత్ । ద్వితీయాంతేషు మంత్రేషు తర్పయా
మి పదం వచేత్ ॥ వితరంచాథశర్కరాణం గోత్రం సం తర్పయేత్క్రమాత్ ॥

73 తర్వణమంత్రసంఖ్యా

లింగద్భిరేకేనోనైస్తు ద్వాదశశ్చ భవేత్తథా । త్రియోవింశతి వాక్త్యై
స్తు దేవర్షీంశ్చ పితౄణామహత్ ॥

74 తర్వణదేవాః

సూ । దేవతాస్తర్వయతి । పృజాపతి ర్భృహ్మ వేదా దేవాఋషయ
స్సర్వాణి ఛందాంసోఽంకారోవషట్కారో వ్యాహృతయస్సావితీ యజ్ఞా
ద్యావాపృథివీఅంతరిక్షమహోరాత్రాణి సాంఖ్యాసిద్ధాస్సముద్రా నద్యో
గిరయః ష్టేత్రైషధి వసస్పతి గంధర్వాస్సరసోనాగావయాంసిగావస్సాధ్యా
విప్రాయతూరతౌంసి భూతాన్యేవమంతాని॥ ఏవమంతాసీతి స్పృశబ్రుంత్రీ
ఏవ ॥

1. తర్వణంచైవదేవానాంతరికుర్యాత్ప్రదక్షిణం । పృజాపతిశ్చభృహ్మ
చవేదాదేవాస్తథఃపయః । సర్వాణిచైవఛందానితథోంకారస్తథైవచ ।
వషట్కారోవ్యాహృతయస్సావితీచ తతఃపరం । గాయత్రీ చైవయజ్ఞాశ్చ
ద్యావాపృథివీ ఇత్యుసి । అంతరిక్షంత్యహోరాత్రాణిచసాంఖ్యాఅతఃపరం ।
సిద్ధాస్సముద్రా నద్యశ్చ గిరయశ్చతతఃపరం । ష్టేత్రైషధి వసస్పత్యోగం
గంధర్వాస్సరసస్తథా । నాగావయాంసిగావశ్చసాధ్యావిప్రస్తథైవచ । య
తూరతౌంసిభూతానీత్యేవమంతాసీతఃయేత్ ॥

75 తర్వణఋషయః

సూ॥ అథఋషయశ్చేతర్హినోమాధ్యమాగృహ్సమదో విశ్వామిత్రో
వామదేవోత్తరీగృభర్దాక్షోవసిష్ఠఃపృగాథాః పావమాన్యఃక్షుద్రోసూక్తామ
హాసూక్తాః ॥

1 అథాసీవీతీ భూత్వాచ ఋషింత్రం తర్వయేదపి । శతర్హినామా
ధ్య మాశ్చగృత్సమదస్తదైవచ । విశ్వామిత్రోవామదే ప్రాత్యిభర్దా
క్షవచ । వసిష్ఠశ్చపృగాధశ్చ పావమాన్యస్తతఃపరం । క్షుద్రోసూక్తామ
హాసూక్తాః ॥

76 తర్వణే ననకాదయః

ననకశ్చనందనః । ననాతన స్త కైవాత్రీ ననత్కూమార ఏవచ
కపిలానురినామానానోహాః పంచశీర్షకః ॥

77 సుమంతాదితర్పణం

(అచార్యతర్పణం)

సూ. పాచీచీవావీతి | సుమంతు జైమిని శంపాయన పైలనూత్రీభావ్య
భారతమహాభారతధర్మాచార్యాజానంతిబాహవి గాగ్గ్యాగౌతమశాకల్య
బ్రాహ్మణ్యమాండవ్యమాండూకేయాగర్గీమవాచక్ష్మవీవడవాప్రీతిధేయీ
సులభామైత్రేయీ కహలోశంకాపితకం మహాకాపీతకం పైంగ్యం మహా
పైంగ్యం సుయజ్ఞం సాంఖ్యాయనమైతరేయం మహైతరేయం శాకలంబా
మృలం సుజాతవక్త్రమీదవాహిం మహాదవాహిం సౌజామింశౌనకమా
శ్వలాయనం యేచాన్యేనరవ్రతాచార్యాస్తేనర్వే తృప్త్యంత్యతి ||

1. పాచీచీవావీతినారచ్చకర్తవ్యపథతర్పణం | సుమంతు జైమిని వై
శంపాయనః పైలనూత్రీయుక్ | భావ్యభారతపూర్వం మహా భారత
ఇత్యపి | ధర్మాచార్యా ఇమేనర్వేతృప్త్యంత్యతిచ కీర్తయేత్ | జానంతి
బాహవిగాగ్గ్యా గౌతమాశ్చైవనశాకలః | బ్రాహ్మణ్య మాండవ్య యతో
మాండూకేయస్తతఃపరం | గాగ్గీవాచక్ష్మవీచైవవడవాప్రీతిధేయికా |
సులభాయుక్తమైత్రేయీ కహలోశంచతఃపరః | కాపీతకం మహాకాపీ
తకం వైత్పయేత్తతః | భాద్వాజంచ పైంగ్యంచ మహాపైంగ్యం సుయ
జ్ఞకం | సాంఖ్యాయనమైతరేయం మహైతరేయమేవచ | బామృలంశా
కలంచైవ సుజాతవక్త్రమేవచ | బేదవాహించసౌజామిం శౌనకంచాశ్వ
లాయనం | యేచాన్యేనరవ్రతాచార్యాస్తేనర్వేతృప్త్యంత్యతి ||

78 తర్పణపితరః

సూ || పౌత్రీపురుషం పితౄంస్తర్పయిత్వా || అపవన్యం తతఃకృత్వా
స్థిత్యావపితృదిక్షుభః | పితౄన్దివ్యానదివ్యాంశ్చ పితృతీర్థేన తర్పయేత్
దివ్యాః వసురుదాదిత్యాః |

79 దివ్యపితృతర్పణవిధిః

వసూనుద్రాంస్తథాదిత్యాన్నమహార సమన్వితాః | తర్పయేది
తిశేషః ||

80 దివ్యపితరః

1 వసరః || ధృవ్రాధ్వరశ్రవణశ్చ ఆపశ్చైవా నిబోనలః | పృత్యూ

మత్స్యచరితామత్స్యనవమూకాపక్షితితా॥

3. యదాః॥ అతైకావహిన్యశ్శ్చినిసాపాత్ స్తథైవచ । హరశ్శ్చ
హాహావశ్చ త్ర్యంబశ్చ మహేశ్వరః । సావిత్రిశ్చ జయంతశ్చ పినాకీదా
వరాజితః । ఏతేరుద్యానినూభ్యాతాపతానశమోత్తమాః ॥

3 అదిత్యాః । ఇదోధాతాధాః పూమామత్రోధవరుణోన్మహా । ఆ
ర్చిర్వివస్వాన్ తిర్విష్టావనవి తావిష్టు కేవచ । ఏతేచద్వాదవాదిత్యాదేవానాం
ప్రవరాసుతాః । ఏతేదిన్యాఃపితృః॥

4 గోంధాంతరే॥ కన్యచ మానసోనయహ మర్కటాంతరథా । ఆ
గ్నిష్వాత్తాస్సోనుసాశ్చాథావహామహాపచ । యచిస్వాష్ట్రీపిత్రిక ఏతా
న్విద్యాన్విత్థాంస్తథా॥

81 అదిత్యపితృః

అదాపితాతథానూతాపాక్షి జననీతథా । మాతా మహస్త్వపత్నీ కా
ఆత్మపత్నీ శిధైః చ । సుతదాన్యప్రిప్యవాశ మామలాశ్చనభ్యాకాః । దు
హితాధగినిష్టవదాహితో బాగినేయకః । కిశ్కవనామాస్త్రిప్యసాజ మా
తాభావుఃస్మృహ । శ్వశు శ్వనభార్యశ్చ స్వామౌగురుముఖ్యే । ఏతే
స్మృపితృస్త్రీకేరీర్పణచమహాలయే ॥

82 పితృత్కరణచసానాంజలిః

యత్రోక్యచనసంస్థా నాంక్షుశ్చైస్థాఃపాత త్త్రనాం । తేహంహిదత్తమ
క్షయ్యురుదమస్తుతిలోదకం ॥

83 తర్కణాంతకుమశక్త శ్చేత్ సంక్షేపశర్కణం

ఆబ్రీహ్మస్తంబపర్కంఠం జగత్ప్రత్యక్షితిమిహన్ ॥ తీ పత్నయోంజలిం
శ్రీంస్తుకుర్యాత్సంక్షేపతర్కణం॥

84 పితృత్కరణవిశేషః

1 భగిన్యశ్చాశ్రమసమితోక్తి కేవలాక్షినివసహి । పూజ్యాస్తు ర్కణ
చాపితాసాంపవతియోనహి । (నచుశేణో గుర్యపుశిచో॥

2 యదియంతరిజనత్యా సాక్షి జననిన్య ॥ తా యే శ్చే లామే

3 కుర్యాన్తాతరిజనత్యా పితానుహ్యంతి ॥ పితృపత్న యః పృ
మాతాస్సుస్తర్పయోశ్చేవలాశ్చతా ॥

80 సవకానామేవతర్యణం

సవర్ణభృజులందేయంనాసవర్ణభృజువచ । నామగోత్రస్వధాకారైస్త
ర్వయేత్ప్రత్యహంసుధీః ।

83 దివ్యపితృతర్పణ అంజలిసంఖ్యా

తతస్య నానుగ్రహణంపురుషంపశి । తిలోదకాంజలిఃస్త్రి స్త్రీయచై
దుక్త్యావినియోగేత్ ।

87 అదివ్యపితృతర్పణ అంజలిసంఖ్యా

1 బృహస్పతిః । తిరవప్రీణనాథాయ దేవానాముపసర్జయేత్ । బ్రహ్మశాంయథానాథాయనమశ్చచ్చపిపజాయతే । పితౄణాంప్రీణనాథాయతిష్ఠః పృథివీపతే ।

2 వ్యాసః॥ ఏకైకమంజలించేనాః ద్వాద్వాతపనకాదయః । అర్జునం
 తివక్త్రస్త్రిస్త్రియైశ్చైకైకమంజలిం । మాతృముఖాశ్చయాప్తిస్త
 స్తానానుష్ఠాజతీత్రయైశ్చద్వైకైకమన్యాసాః స్త్రికాచైవంజలిః ॥ ౧ ॥

ఇత్యాక్షంజలిగతఖ్యాపితిపాదనచనానినాశ్వలాయన శాఖావిష
యాది | యతిసంఖ్యావిశేషసూయతేతతస్యదేవేతిన్ద్రమణిపశుషు
స్థశేషుశ్వలామసూతే స ఖ్యాహణైసజ్ఞాపితత్వాదాశ్వలాయన శాఖ
నాందేసక్షిపిత్యతగ్రహే ఏనాజలిరితప్ సిద్ధం | యదిష్యుద్రీ నిబం
ధేషు “ యేచాస్యేషాంస్యస్తేసక్రేష్టస్యంతుస్త్వంతు” ఇతి ఏహ్నాగ
ల్పయితాతదనుధేవముమిగ్నైశ్వత్వముపపద్యతఇతి | ఇదప్యచామా
ణికత్వస్యత్రికారాదిభిరవ్యాఖ్యానాచ్చఉపత్యమిత్యాస్తాంతావత్ ||

58 తర్కశాస్త్రదేశిక

పిశ్చానాంచైవ దేవానాం జలేన ద్యాజ్జలాంజలీన్ । ఆనన్మృతపిమీ
తానాన్మృతేద ద్యాజ్జలాంజలీన్ ॥

89 తిలతర్కణప్రదేశః

శ్రీరామకృష్ణాచార్యుల వాక్యములు. తామ్రాదికేవలములు.
భూతిలక్ష్మణులు.

90 తర్పణఫలం

తలదర్భయుతంతో యంస్వధయాయత్యదీయతే । తస్మాదయమమృతం
భూత్వాపితృణాం దత్తమక్షయం ॥

91 తర్పణకాలే తజాస్యంగువ్యసంయోగేపితృణామయః

భూమాయస్తర్పణంకుర్యాత్లోహేకాంస్యేచమృణాన్ ॥ తర్జస్యంగు
వ్యయోగేనసపుత్రఃపితృభూతుకః॥

92 దేవాదితర్పణే వ్యత్యాసాంజలిహస్తైర్దోషః

తర్ప్యతేయేనతీర్థేనగృహ్ణాయాత్రేనవైజలం । అన్యథాకురుతేయస్తునర
కం పృతివద్యతే॥

93 తర్పణతారతమ్యం

పాణినైకగుణంహోక్తం దర్భశ్శతగుణంతతః । అపయ్యోఽధ్వపాతేగి
పితృణాంతర్పణంభవేత్ ॥

94 తర్పణేదర్భశ్శిమః

1 పాగిగగేషుసురాంస్తరేస్త్రనుష్ఠాంతైవమధ్యం । పితృణాంశ్చ
దక్షిణాగేషుచైకద్విత్రిజలాంజలీన్ ॥

2 కుశాగ్రైస్తర్పసేదేవాస్త్రనుష్ఠాన్కుశమధ్యం । ద్విగుణీకృత్య
మూలాగ్రైః పితృణాంపుతర్పయేద్ద్విజః ॥

95 న మగ్నిహణం

శర్మాంతంబ్రాహ్మణస్యోక్తంవర్మాంతంక్షత్రియస్యతు । గుప్తాంతం
చైవవైశ్యచాసాంతంసూద్రజన్మనః॥

96 తర్పణసంపదాను ప్రమాదపతితానః

దేవతాస్తర్పయతీతిఖండేలగ్నివిష్ణుగోపహణం । ఋషితర్పణేనసకాదిగ్ని
హణంసుమంతాద్విదితర్పణేద్విత్రియగర్భాగౌతమాదిగ్నిహణం । శాకల్యా
దిగ్నిహణంచసర్వంప్రమాదశ్చప్రయోగముక్తానిధ్యాంతిధాంతితం॥

97 గృహేతిలతర్పణసమేధః

1 సప్తమ్యాంబవిహరేచగృహేజన్మదనేరథా । పుత్రమిత్యశితా
ర్థసకుర్యాత్తిలతర్పణం ॥

ర్పణంతద్వహింభవేత్ ।

90 తిలతర్పణవిషేధః (నిత్యే)

నవనూయంవివా రేధజన్మై దివసేషుచ॥తిలతర్పణంనకుర్యాదిత్యధః

2 గృహే సమిధ్యం సతిలతర్పణంసర్వదాపిచ ॥

3 అగ్నేశుక్లేత్రోయోనిశ్యామఘూయాంసిశినంధ్యయోః । గృహే
మృతాహేజన్మైశేనకుర్యాత్తిలతర్పణం ॥

4 భానువాభానువాశే నందాభ్యుగమఘూసుచ । త్రోయోదశ్యాం
తునవనూయభరిత్యాంకృత్తి కానుస । అయసద్వితిదేచైవ చతుష్యాపి
యుగదిషు । పిండిదానంవృద్ధాన్నానం సకుర్యాత్తిలతర్పణం ॥

99 తిలతర్పణవిషేధావధిః (వివాహదా)

వివాహోపయనేచోలేనతియథాకృమం । వషణమధణంతదగ్ధం
తునైత్యకేతిలతర్పణం॥ నడకదేదితిశేషః ॥

100 సమిధ్యదినేపితిలతర్పణస్యావశ్యకత్వం

1 పేతపక్షేత్కీచితేనకాంతోతిధిపర్వసు ॥ సమిధ్యేపితిహవార క
ర్తవ్య తిలగిర్పణం ॥

2 సద్యాంత్యుచితేపేషు పేతకాశ్యతకైవచ । సమిధ్యేపితిసకుర్యా
త్పిండిదానంతిలాడకం ॥ పా । కృతోద్వాపాప కుర్వీత తర్పణంతిలనం
యతం ॥

3 పేతపక్షేచ సంకాయాం ఉవరాగే తదైవచ । కృతోద్వాపాపికు
ర్వీత తర్పణంతు తిలైస్సచ ॥

101 శాద్ధాదాతిలతర్పణం

వ్యతీచితేచనకాంతోయగనుస్వతిరాదిషు । త్పయిత్యాపిత్యాన్వ
శ్చాప్రాచ్యధ కుంక్షత్రియస్మిన్ ॥

102 శాద్ధాంతేతిలతర్పణం

1 సత్తశాద్ధేగిరిశ్యచ పశ్చద్దిద్యాత్తిలాడకం । లభాచైవాప్తకే
శాద్ధేశాద్ధేచైవానుమాసికే ॥

2 కృత్యాతుమాసికంశాద్ధంపిండికరణాత్పరం । వైశ్వదేవం తరిణు
ర్భాత్రర్పణంతిలనంయతం ॥

దర్శనానుబంధమున శాస్త్రదర్శనములయే । అద్వైత కేసవరంపూ
ర్యపరమానితిలోకం ॥

104 పరమేశ్వరత్వము శాస్త్రాంగమిత్యము

1 దీక్షాశాస్త్రము శాస్త్రాంగమిత్యమేవమహాయే । పరమానితిజ్ఞు
ర్యాతర్పణంతలసయతం ॥

2 పక్షాద్ధాన్యతర్పణతర్పణాన్యదినేన । సౌమ్యమహాయే ద
ద్యానిరేవానితిలోకం ॥

105 శాస్త్రాంగతర్పణలపవాదః

వృద్ధిశాస్త్రాంగమిత్యమేవమహాయే । పరమానితిజ్ఞు
ర్యాతర్పణంతలసయతం ॥

106 శాస్త్రాంగతర్పణము

పక్షాద్ధాన్యతర్పణమేవమహాయే । పరమానితిజ్ఞు
ర్యాతర్పణంతలసయతం ॥

107 శాస్త్రాంగతర్పణము

తర్పణశాస్త్రాంగమిత్యమేవమహాయే । పరమానితిజ్ఞు
ర్యాతర్పణంతలసయతం ॥

108 శాస్త్రాంగతర్పణము

శాస్త్రాంగతర్పణమేవమహాయే । పరమానితిజ్ఞు
ర్యాతర్పణంతలసయతం ॥

109 శాస్త్రాంగతర్పణము

1 తర్పణశాస్త్రాంగమిత్యమేవమహాయే । పరమానితిజ్ఞు
ర్యాతర్పణంతలసయతం ॥

2 యస్తుత్పయతేవమహాయే । పరమానితిజ్ఞు
ర్యాతర్పణంతలసయతం ॥

110 శ్రాద్ధాంగతర్పణాకరణేదోషః

పరేద్యుశ్శ్రాద్ధకృత్త్రోక్త్యయోసత్పియతేపిన్యాన్ । అత్మప్రాపితర
స్తస్యశాపందత్వాప్రిజంతిచ॥

111 పిత్రోర్విషయపవశాశ్రాద్ధాంగతర్పణం

శాశ్రాద్ధాంగతర్పణంకుర్యాత్సతిలంతుపరేహని । పిత్రోర్విషయపవస్యా
న్నచాస్యవిషయోభవేత్ ॥

112 జీవపితృకస్యమాతృశ్రాద్ధాంగతర్పణానవసరః

1 జీవమానసపితాయస్యమాతాయదివిపద్యతే । మాతృశ్రాద్ధంసుత
కుర్యాన్నకుర్యాత్తిలతర్పణం

2 శ్రాద్ధాంగతర్పణంమాతృక్షుద్ధినేవాపరేహని । నజీవపితృకకుర్యాది
త్యుద్దాలోబివేత్ ॥

113 రాత్రోతర్పణవిధః

1 నకృతానిప్రమాదాచ్చేత్పాతకర్మాణియానిచ । రాత్రావపిచ
కార్యాణినినాసారంచతర్పణం॥

2 రాత్రోప్రహరశర్యంలందివాకర్మాణికాంయేత్ । అవగాహంచ
సారంచబ్రహ్మయజ్ఞంచవజ్రయేత్ ॥

3 ధివోదిత్యాకియాకార్యారాత్రావపియథాకిమం । అవగాహంవి
నాసారంబ్రహ్మయజ్ఞచతర్పణం ॥

4 దివౌదితానికర్మాణిప్రమాదాచ్చేత్పాతకర్మాణియానిచ । శర్వర్యాః పృథమే
యామేతానికుర్యాన్యథాక్రమం॥

114 రాత్రోతర్పణవిధిః

ఆచార్యాఃకేచిదిచ్చంతిరాత్రావపిచతర్పణం । తద్యజ్ఞశ్శాఖనామప
నాన్యేషాంతువిధియతే ॥

115 నస్త్రనిష్పీడనం

మధ్యాహ్నతర్పణాదుధ్వంసస్త్రనిష్పీడనంభవేత్ ॥ అత్రిబహ్మనా
సాంప్రాచీనావీతి- అన్యేషాంవీతి । ఇదంచత్రాదాబహిర్బ్రహ్మయజ్ఞే
తేకార్యంగృహేనిష్పీడం॥

116 స్వాధ్యాయజపహోమాదిష్వధోవాతాదిసంభవేవిధిః

1 ..ధోవాాయసము స్తోత్రాక్షరైః క్రోధసంభవేమాతానామూషక
స్పర్శైః హస్తేనతిభావణైః మిత్రేష్వేషుసర్వేషుః శ్రుతిర్వన్నపన్నశేత్ ॥

2 మూర్తింవాధమలంకారోవాన్నాత్వావిస్తజేద్యది । ఆజంఘం
మూర్తికేపాదావాజానుశోధయేన్నతే ॥

3 సుప్త్యాకుత్యాచభక్త్యాచఃస్థిత్యాత్వావస్తతంవచః । రథ్యాంస్తా
సంచాకోమ్యతామేస్త్రయతత్పచిః ॥

4 తుతేః స్థితనేనుప్తే పరిధానేశువాతనే । పంచస్యేషుచాచామే
ప్రచ్ఛేత్తంవా దక్షిణంస్పృశేత్ ॥

5 చూడాకాక్ష జపేహో మేగృప్త్యాచామే ద్విజోత్తమః । శ్వా
దీన్ స్పృష్ట్యానిభాశూదాక్ష దక్షిణం శ్రేణంస్పృశేత్ ॥

6 దక్షిణస్థి స్పృశ్య మాచమనాసంభవే వేదితవ్యం । అధవాబోధాయ
నోక్త్యంబువ్యం నిపింబివ్యం నిధాయోప స్పృశేద్దార్పిత్యం భూ
మింగోమయంవాస స్పృశేత్ ॥

ఇత్యాశ్రేణాయసంహితాయాశ్లోకః = ధర్మాత్

ప్రస్తు

యనునిరూపణం

ఆదవ్య ॥ పాశావా నమ్య! ఏవంగుణ... సుధశిథా । శోమాన్...
...ధర్మవర్తీ సమేవ్య । మృత్యు సమైర్థ... సిద్ధ్యర్థం । సమస్తపాప
క్షయార్థా— ఏవిశతిమహావికేషు యమబాధానివృత్తిర్థం దీపోస్స
వచశురకశ్యాంతువారిహంఃరిష్యే ॥ దక్షిణాభిముఖోభూత్వాదేవతీర్థేన
తిమిశితజలంపద్యత్ ॥ యనునిరూపణయామి ॥ ధర్మం జనితకయా
మి ॥ ౧ ॥ మృత్యునిరూపణయామి ॥ ౩ ॥ అనిరూపణయామి ॥ ౪ ॥ వైశ్వ
తనిరూపణయామి ॥ ౫ ॥ కాలనిరూపణయామి ॥ ౬ ॥ స్వభూతిక్షయం నిరూప
ణయామి ॥ ౭ ॥ బౌదుంబునిరూపణయామి ॥ ౮ ॥ గర్భనిరూపణయామి ॥ ౯ ॥ నీ
లనిరూపణయామి ॥ ౧౦ ॥ పాపేష్ఠినిరూపణయామి ॥ ౧౧ ॥ స్మృతినిరూపణ
యామి ॥ ౧౨ ॥ చిత్రనిరూపణయామి ॥ ౧౩ ॥ చిత్రిగుప్తనిరూపణయామి ॥ ౧౪ ॥

ఇతి తా. చోక : ఇతియనునవగాం గృహాంగార కుర్వత్కామనియనుత
 నమశ్చాత్ : తత్యేష్టాంగారకమృత్కామితితత్త్వనిం ద్వివేకము ।

1 యనుతివచనములు :

దేవోన్మనవత్కృత్కార్యంచయనుతివచనం । కృష్ణాంగార తత్కృ
 త్కామసికార్యతైవచ ।

2 యనుతివచననియము :

దక్షిణాభిముఖోభూత్వాతితై స్సప్యనమహితా । దేవభీకృతదేవత్వా
 త్తైతః ప్రతాధిపత్యతః ।

3 యమూర్పాకము :

యమూయధగ్ర గాజాయమృత్యుదేచా గితాయచ । వైవస్వతాయకాలా
 యన్వభూతక్షయాయచ । ఔదుంబరాయ దధ్నాయ నీలాయ పరమే
 ష్మినే । వృకోదరాయనిత్యాయ చితగుప్తాయతేనమః ।

4 యనుగోపంశులం

యతోక్యచననద్యాంహిస్నా త్వోక్యవృత్తచక్షుర్దీక్షీం । సంత్వృత్తకృతాజానం
 ముద్యతేనర్వకిల్బిమై । ఇతియనుతిర్విధాత్మా ।

శ్రీ: సు

భీష్మతర్పణం

ఆచమ్య । పోగానాయమ్య । ఏనంగుణ..... సిద్ధ గ్రథణం । మనునమ
 వ్రతానశ్చ మన్వారా- దీక్షాణముప్య పోవ్రత్తగ్రథణం । మాఘశుక్లాష్ట
 గ్యా భీష్మతర్పణాకరిష్యే ॥ వైదికాఘోషాదగోతాయ సాశ్చృతిప్ర
 వరాయచ । గంగానాథాయ భీష్మాయ పృథ్వీస్వయం తిరోదక్షిం । ఆ
 పుత్రాను కనామ్యేశజలం భీష్మాయవర్తతే : ఇతి ప్రకారేణభీష్మత
 ర్పణం కుర్యాత్ ।

భీష్మతర్పణకాలః శుభంచ

శుక్లాష్టమింత మాఘప్య కద్యాశ్చీష్మాయ యోజితా । సంవత్స
 రస్పతంపాపం తక్షణ దేవనశ్చతి । ఇతిభీష్మతర్పణప్రకారం ।

శుద్ధ పత్రిక.

పుట	పంక్తి	తప్పు	ఒప్పు
2	23	దేవస్వ	దేరస్వ
4	19	బ్రహ్మయర్థంజ్ఞంగ	బ్రహ్మయజ్ఞంగ
12	19	స్త్రీభిః	స్త్రీభిః
17	13	పూర్వోక్తపదేశ	పూర్వోక్తపదేశ
19	4	యేదర్భాఃతయేదర్భాః	యేదర్భాయేదర్భాః
19	13	స్మంతాన్యజాంషి	స్మంతాన్యజాన్షి
20	20	స్తైరై	స్తైరై
25	1	వసవ్రాశా	వసవ్రాషా
26	21	తదనురోధేన	తదనురోధేన
27	27	సకుర్యా	సకుర్యా

హేమకౌప్యమయంతామసిత్రాకాంక్షసముద్భవం । పితృణాం త
ర్పణేసాత్రం మృగ్మయంతు పరిత్యజేత్ ॥

ఇది 10 వ పాక్షికిగు తరువాతదిగ నొమకొనవలెను.

అమృతమును వియ్య, బ్రాహ్మణులందరిచే దేవదత్తముగా చేయవలయును. ఇట్లు
 జరుపుటచే బ్రతిదినమును వేద వేదాంగములబలిపరచుటయును, ముఖ్యము బ్రాహ్మణుల
 ప్రాణులకును తేర్చుకొనునట్లును అభియంత్రముగనుక కల్పవారక నివేదనాత్మక
 కనుగొనించి యాశ్వలానునబ్రహ్మయంత్రవిధానమున నీగ్రంథమును తప్పకు
 లేకుండలిఖించి, ఏతేశ్వరగ్రామకాపురియును ఋగ్వేదాభిమానయేగు చిత్తలూరి
 శంకరజగన్నాథరావుపరమహంసాచార్యుమాట్లు మహ్యరావుపరమహంసాచారి దగ్గినవహయ
 ముచేముద్రింపించినాడుము. ఇదిదలిచుకొనియు మాచేవాయబడిన ప్రయోగగ్రంథ
 ములన్నిటివలెనే, ఆంధ్రదేశీయులవ్యాసంపురాణమును సరి చియ్యవాయబడిన
 తత్తత్కర్మకరణముబోధకములగు కాండీలు సమగ్రముగ నింగి ప్రాముఖ్యము, ఇట్లే
 శ్వలానునగృహ్యకర్మప్రయోగమునుచేద ౧ రాధానాదహుదేశకర్మములను కారకలగు
 పితముగావాగ్నియున్నాము. ఆంధ్రదేశమున వాగ్నిదేశీయవాగ్నిదయానుసారముగా
 సమ్యవధిసముగ్యగృహ్యకర్మప్రయోగముగ మొక్కయొనియున్నట్లు, ఆశ్వలా
 నునగృహ్యకర్మప్రయోగముబొందును. ఇదియొకప్పుడు మునుకరాగమున సచారిత
 వనెంచి యాగ్రంథమును ప్రాసారము ప్రయోగముకొనే, ప్రయోగమును, పాత
 తకప్రతిపేషి బ్రహ్మకర్మములయును మొదలబ్రహ్మయోగములను, ధర్మగ్రంథము
 ధర్మప్రయోగములనుధర్మకర్మములను బరిశీలించిమా, ప్రాముఖ్యతయోగము
 సచ్చోత్తరములకు విస్తారముగ వ్రాయవలయును. ఋగ్వేదాభిమానులగువాం
 దరు నిందియొక్కొక్క భాగమునవచ్చింపబడుచున్నద్రవ్యము క్రింద మేళన
 ర్పణముగ వంగి లోలోకారాధి మేముపొందిన సుద్యమము క్రిందుగా ముఖ్య
 క్రివేర్చించుటకు చేకూరుచున్నవచ్చును. ఇదియున్న మాచేకరిక
 బడినగ్రంథములు- ఋగ్వేదాగ్రయోగము ౧౦-౧౦-౧౦ లు ఋగ్వేదగ్రంథము
 పాతకప్రయోగము ౧౦-౧౦-౧౦. ఆశ్వలానునదేశతాత్పర్యయోగము ఆంధ్ర
 లోనున్నది- ౬౫న్ని గుఱు పుటగ్రకారికాహితమును-

ఈగ్రంథములుగోరుచును- గోదావరితీర్థ కొంకిపోవు కాలమున గోదావరి
 లగుగ్రంథలేఖకులకు వాగ్ని తేజస్సుగోవిందగోనము

విధములు, గ్రంథలేఖములు

బాగ్గవంతు విశ్వనాథాశ్రమ బాగ్గవంతు బ్రహ్మన్నాశ్రమ
 ౧౧. సంఘతకరుణారసప్వాత్యుద్భవమా పంచజాతీసాగ్నిశిలభగంధు
 హాయులుపండ్లలుగా నుర్విశ్రీచిత్రయా గ్యవ్యయకలశాభివారితధరుని
 శ్రీసుష్మరాహుఖ్యశ్రీలజనమందారు వీధుకాయారాగ్యగ్యవిభాగ
 భాగ్యమప్రత్రుత్యప్రతివంతునజేసి ధర్మాధికకామమృతదననిచ్చి
 పకలవిద్యలనొసగియశశిప్రసావ । ధర్మసుభాసచారుర్యశౌర్యముఖ్య ।
 కకలసుధసందోహసయతునిగ । జేసినక్షింపకెల్లెడు చెయ్యి పాదయ

11016